

URÁNIA

MAGY. TUD. SZÍNHÁZ

Vasárnap, november 30-án

A két mozikirály fellépte!

A kalandor.

A Nordisk Films Compagnie legújabb drámája három felvonásban.

A főszereplő:

Wald. Psylander.

A praxis

Amerikai vigjáték két felvonásban. A főszerepet Maurice Cortelló játssza.

Előadások hétköznapokon 1/26, vasárnap 2 órától folytatódag. Jegyek előre válthatók az Uránia esti pénztáránál, vagy telefon útján megrendelhetők. Telefon szám 872.

VASS

MOZGÓSZÍNHÁZ

Vasárnap, november 30-án

Szenzációs detektívláger!

A fekete 13-asok.

(Emberek-álarcok)

II. része három felvonásban. A főszerepet Hedda, Vernon, Möst játssza.

Előadások 1/26, 1/48 és 9 órakor vasárnap 2 órától folytatódag. Telefon: 807. sz.

dóknak. Az udvarnak nem kell ez a tánc: az ideai mulatságokon nem szerepelteti. Ennek az a következménye, hogy a legmagasabb köröket utánozók szintén nem merik a tangót bevinni a rendes táncok közé, mert ezzel a mulatságuk előkelőségéből vesztenének. Az is megesett már Bécsben, hogy egy jótékony táncmulatságon a tangót kifütyülték. Szóval Bécsben a tangónak befütyülték. Rómában a Vatikánban még törlik a fejüket, hogy kibocsássák-e a tangó-tilalmat vagy me? Félnék, hogy úgy járnak, mint a XVI. században jártak, mikor a fadango nevű spanyol táncot kellett volna kiátkozni. A biboros kollégiuma azt mondta, hogy előbb lássuk hát azt a fadangót. A táncosnők, táncosok előngrottak és eljárták a fadangót, a minek az lett a következménye, hogy a biboros kollégium annyira megszerette a táncot, hogy eszükbe sem jutott a kitiltása. A kálomista Rómában, Debrecenben meg határozottan jól áll a tangó dolga. A zárdában, ahol szentéletű nővérek nevelik a leányokat, a divatos táncoknak nem lehetett ajtót mutatni, mert a szülők megkövetelik, hogy a zárdából kikerült leány ne jöjjön zavarba az első bálban. A zárdának muszáj konkurrálni a többi leánynevelő-intézettel és így nem mutathat ajtót a táncoktatás terén a divatos táncoknak sem. A tangó bekopogtatott a némikékhez. Szörnyen megijedtek tőle, de nem mertek neki ajtót mutatni, mert hiszen a növendékek már hallották ennek az ördöngös táncnak a hírét. A némikék gondoltak merészet és elkeresztelték a tangót karnevál-táncnak, aztán ilyen cím alatt taníttatta be a táncmester a zárdá növendékeit, akik nagyon jól tudják, hogy a karnevál cégére alatt a tangó rejtőzködik. Mostanában volt a karneváltánc vizsgálja és a vizsgán jelen volt Groóh Ferenc debreceni prépost is, aki megtapsolta a karnevált és dehogy tudta a jámbor, hogy most ő a tangónak tapsol. No tessék! Rómában a főpapok el akarják ejteni a tangót és ugyanakkor a kálvinista Rómában a katolikus főpap tapsol neki.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

Kiss József hetven éves.

— A Dugonics-Társaság levele. —

(Saját tudósítónktól.) Nem vidám gondolat Kiss Józsefre gondolni, még ha hetvenedik születése napját üli is? A fénye és világossága is derült. Nemcsak pesszimizmus nincsen benne, de világfájdalom sincs. Ő még abból a korból való, melyben a lelki épség tetszett szépek. Nem mondom, hogy a költő csak ilyen lehet, eszembe jutnak Byron és Leopardi az ő gyógyíthatatlan lelki szomorúságukkal, melynél sötétebbet nem képzelhetünk, de ezek igazán betegek voltak, tudták, hogy azok és fájdalmasan hordozták nagy bajuk nagy terhét. De hogy a lelki betegséget, fájdalmat annyira pózolni lehet, mint most nálunk, azt a magyar irodalomban szinte lehetetlennek gondoltuk. Eötvös is szomorú volt, mikor a Karthauzt írta. Madách nagy művében is rettenetes keserűségek rejlnek, de ezek a költők komoly küzdelmet küzdöttek és győzelmesen megszabadultak. Kiss József költészetének egyik jellemző vonása, hogy nem kellett küzdelem árán megszabadulnia: természetből fogva szabad. Nem annyira zsidó költő, mint inkább kissé pogány. Vannak zsidó hangjai is, de ő inkább humanista, mint felekezeti. Szinben, tartalomban, érzésben, gondolkodásban pedig tisztán magyar.

Kiss József a mi költőnk, ő benne magunkat ismerjük föl. az ő érzéseit tudjuk érezni, az ő alakjait ismerősek előttünk, az ő nyelven szeretünk beszélni. Szeretjük a művészetének művészi gondját, költészetének kristálytisztá átlátszóságát, érzésének épségét és erejét. Művésze fölszabadít bennünket. Őt olvasva, mi is úgy érezzük magunkat, mintha szárnyaink volnának és tiszta levegőben emelkednénk, ahol a világot

szeretjük, mint ő szereti és a természetben gyönyörködhetünk, mint ő gyönyörködik benne. Eszembe jut az a szép verse, mely így kezdődik: „En drága két szemem.” A költő beletörődik az öregkor fogyatkozásaiba, csak a két szeme maradjon meg, „ti ringo vedrek, kik lemerültek a szépség kutjába”. „En aranykelyhem, amelyből iszom az örök szépség kristályitalát.” A mi generációnknak ez az érzése. Ezért szeretjük Kiss Józsefet.

A Dugonics-Társaság ma a következő üdvözlő levelet küldte el a jubilánsnak:

Igen tisztelt Mester! A fényes és kiváló ünnepi napon az üdvözlőkhöz csatlakozik s azok sorában szerény helyet kér magának a Dugonics Társaság. Hogy szíve szeretetével, lelke melegségével üdvözlje a költőt félszázados írói működése alkalmából. Hogy elvigye tiszteletének minden érzését, magyatabesülését és hódolatát a költői munkálkodásban és érdemekben oly gazdag élet elé, ezen a fényes ünnepnapon, amely egy kiüzdelmes és dícsőségtelejes munkának ünnepe. Szeretettel tiszteljük s köszöntjük Önt kiváló Mester és kénjük Önre az Isten áldását, egészséget, boldog életet és hasznos munkálkodást.

A Dugonics Társaság nevében:

Szeged, 1913. november 28-án.

Lázár György dr.
elnök.

Holnap, vasárnap délelőtti rendezi Budapest a Petőfi-Társaság országos Kiss-ünnepét, melyben a magyar irodalom és művészet vezető nagyságai szinte kivétel nélkül részt vesznek. Az agg poetát is meghívják az ünnepségre s a most egészséges Kiss József meg is jelenik s valószínűleg legújabb verseiből is többet felolvas.

(*) A Dugonics-Társaság felolvasó ülése

Vasárnap délután négy órakor a városháza közgyűlési termében fölolvassó-ülést tart a Dugonics-Társaság a következő programmal: 1. Turulmadár-vándormadár. Történeti tanulmány. Irta és fölolvassa Somlyódy István r. tag. 2. Rajz. Irta és fölolvassa Domoikos László dr. r. tag. 3. Rousseau előfutárja. Irta és fölolvassa Balanyi György dr. vendég. 4. Költemények. Irta és fölolvassa Móra Ferenc r. tag.

(*) Mikszáth Kálmán-szobor Budapesten

Mikszáth Kálmánnak, a nemrég elhunyt nagy írónak, barátai és tisztelői emlékszobrot akarnak állítani a fővárosban. A mozgalom egyik előkelő irodalmi társaságunkból fog kiindulni s az eszme fölvetése után nyomban megalakul a gyűjtő- és szervező-bizottság. Az emlékművet vagy a Múzeum-kertben vagy a józsefvárosi Mikszáth-téren állítják föl.

